

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA 's-GRAVENHAGE

Agroketens en Visserij
Zeevisserijbeleid

Prins Clauslaan 8
2595 AJ Den Haag
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
www.rijksoverheid.nl/eleni

Onze referentie
242345

Datum 21 november 2011
Betreft Hervorming Gemeenschappelijk Visserijbeleid

Geachte Voorzitter,

De vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie verzocht 20 oktober jl. om een reactie op de vragen die door de leden van de fractie van de ChristenUnie en het lid van de fractie van de Partij voor de Dieren over de voorstellen van de Europese Commissie om het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB) te herzien zijn gesteld. Met deze brief kom ik daaraan tegemoet.

De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben een aantal vragen gesteld over de analyse die aan de hervorming ten grondslag ligt en de effectiviteit van de voorstellen. Op hoofdlijnen deelt het kabinet de analyse van de Commissie. Daarbij past echter de kanttekening dat er binnen de Europese Unie geen sprake is van een homogene situatie. Er zijn regionale verschillen, bijvoorbeeld in visserij en situatie van de visbestanden. Om de huidige problemen zoals overbevissing en het economisch fragiele karakter van de sector aan te kunnen pakken zullen grote stappen gezet moeten worden. Een status quo is wat dit kabinet betreft geen optie. De Commissie is bereid die grote stappen te nemen, bijvoorbeeld daar waar het gaat om uitbannen van discards, meerjarenplannen, *Maximum Sustainable Yield* (Maximaal Duurzame Oogst, MSY) en technische maatregelen. Op een aantal terreinen zijn de voorstellen naar de mening van het kabinet echter onvoldoende ambitieus om de problemen op succesvolle wijze aan te kunnen pakken. Bijvoorbeeld daar waar het gaat om regionalisering van het visserijbeleid. Het kabinet is van mening dat het visserijbeleid dichter bij de praktijk, die regionaal kan verschillen, en dichter bij de betrokkenen gebracht moet worden om zo het draagvlak voor het visserijbeleid te vergroten. Op het vlak van regionalisering is wel een – belangrijke – eerste aanzet gedaan maar daar zouden wat dit kabinet betreft nog een aantal slagen gemaakt moeten worden.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen ook naar mogelijke gevolgen van het nieuwe beleid. De Commissie heeft een uitgebreide impactanalyse van de voorgestelde hervormingen gemaakt. Daarnaast heeft het Landbouw Economisch Instituut een eerste kosten-batenanalyse uitgevoerd ten aanzien van introductie van een aanlandingsplicht. Het individueel overdraagbare quotasysteem, een vorm van concessiebeleid zoals de Commissie dat nu voorstelt, functioneert in Nederland al geruime tijd naar volle tevredenheid. Omwille van duurzame exploitatie van visbestanden staat het kabinet niet afwijzend tegenover invoering van een dergelijk systeem in andere lidstaten. Tegelijkertijd is het kabinet van mening dat gezocht moet worden naar een flexibel systeem waarbij de kaders door de EU worden neergezet maar waarbinnen de lidstaten vervolgens zelf de ruimte krijgen een dergelijk systeem in te vullen. In ieder geval is het niet de bedoeling van dit kabinet dat het Nederlandse systeem, dat goed loopt en werkt, drastisch zou moeten veranderen.

Ten slotte vragen de leden van de fractie van de ChristenUnie naar de betrokkenheid van de stakeholders bij de discussie over de herziening en de appreciatie van het kabinet op het vlak van ecologische en economische duurzame exploitatie. In 2009 heeft een brede maatschappelijke consultatie plaatsgevonden. De kabinetsreactie op de voorstellen van de Commissie borduurt daarop voort. Tevens is er een regulier overleg met de sector en treffen verschillende belanghebbenden en overheid elkaar in het kader van het maatschappelijk convenant. En over specifieke onderwerpen vindt ad hoc overleg plaats. Veel partijen - sector, handel en retail en verschillende NGO's - hebben hun reactie op de voorstellen ook schriftelijk aan mij kenbaar gemaakt. De standpunten van sector en NGO's zijn dan ook bekend. Voor de kabinetsreactie is een zorgvuldige afweging gemaakt van de belangen van al de verschillende partijen. Het kabinet is van mening dat het nieuwe beleid dat wordt voorgesteld zeer zeker de potentie heeft om een antwoord te bieden op de belangrijke uitdagingen waar wij voor staan; ecologisch en economisch. Het eindresultaat zal afhankelijk zijn van de mate waarin iedereen die bij deze belangrijke hervorming betrokken is, de Raad van EU-ministers voor visserij, het Europees Parlement, de nationale overheden van de lidstaten, maar zeer zeker ook de stakeholders, een steentje bij wil dragen. Het is daarbij vooral van belang dat de regionalisering goed van de grond komt.

Het lid van de Partij voor de Dieren wenst dat een aantal aanbevelingen van de heer Pauly wordt overgenomen en ingebracht in de Europese discussie. Het gaat om het afschaffen van visserijsubsidies, overschakelen naar een ecologische in plaats van soortgerichte benadering en het instellen van beschermde mariene zones. Ten algemene is dit kabinet kritisch over subsidies. Die zouden alleen ingezet dienen te worden voor innovatie en verdere verduurzaming van de visserij. Dit kabinet is geen voorstander van het inzetten van publiek geld voor sanering. De voorstellen voor het nieuwe Europese Maritieme en Visserijfonds, die later dit jaar verschijnen, zullen hierop dan ook kritisch getoetst worden. Het kabinet is verder van mening dat het visserijbeleid naar een ecosysteem-benadering toe zou moeten, zij het op termijn. Op meer korte termijn vraagt de omschakeling van een monospecies- naar een multispecies-benadering, waarbij ook met niet doelsoorten rekening wordt gehouden, de aandacht.

Voor waar het beschermde mariene gebieden betreft heeft Nederland zes gebieden in de Exclusieve Economische Zone en kustzone voorgesteld. Samen beslaan deze 19 procent van de Noordzee. Er liggen voorstellen voor stevige maatregelen in deze gebieden. Ze zullen deels gesloten worden voor de visserij en deels zullen er beperkingen aan visserijtechnieken opgelegd worden. Dit zijn ambitieuze voorstellen en we moeten zuinig zijn op het draagvlak dat hiervoor bij de visserijsector bestaat. Het is niet nodig om nog meer gebieden te sluiten. Nederland voldoet hiermee aan internationale en Europese normen voor beschermde gebieden. Daarbij is het natuurlijk zaak dat men ook elders in Europa afspraken nakomt. Dit zal ook een positief effect hebben op de visstanden.

Agroketens en Visserij
Zeevisserijbeleid

Datum
21 november 2011

Onze referentie
242345

Verder vraagt het lid van de Partij voor de Dieren of de afspraken die vanuit natuur- en milieuoogpunt worden gemaakt het kader voor het GVB zouden moeten vormen. Het kabinet is van mening dat het GVB een eigenstandige verantwoordelijkheid heeft ten aanzien van het beheer van het mariene ecosysteem en de visserijactiviteiten die daarin worden ontplooid. Dit is zo verwoord in de door de Commissie voorgestelde werkingssfeer en de algemene doelstellingen van het GVB. Uiteraard vormen de afspraken waarnaar het lid van de Partij voor de Dieren verwijst een belangrijk gegeven voor het visserijbeleid en zal bij de besluitvorming over het nieuwe GVB en bij de latere uitvoering en implementatie van het GVB daarmee rekening moeten worden gehouden.

Het lid van de Partij voor de Dieren heeft eveneens een aantal vragen over het beleid ten aanzien van subsidies gesteld. Dit kabinet is het eens met de afschaffing van subsidies die de biodiversiteit schaden. Ten algemene is dit kabinet het ook eens met de inzet van publieke gelden voor publieke doelen. De voorstellen van de Commissie voor de nieuwe structurele steun voor de periode 2014-2020 zijn nog niet bekend, maar de inzet van het kabinet is om de toekomstige financiële steunverlening uitsluitend ten goede te laten komen aan een duurzame ontwikkeling van de visserij. Hieraan zullen de toekomstige subsidies moeten worden getoetst. Met inzet van publieke middelen op innovatie en verduurzaming in de private sector worden publieke doelen nagestreefd én wordt privaat kapitaal gemobiliseerd ten behoeve van diezelfde doelen. Ten aanzien van de partnerschapsakkoorden met derde landen geldt voor het kabinet het adagium "publieke middelen voor publieke doelen en private middelen voor private doelen". Dit betekent dat de kosten voor de toegang van EU-vaartuigen tot de wateren van derde landen in de toekomst gedragen zullen moeten worden door de private sector.

Het lid van de Partij voor de Dieren heeft ook een aantal vragen gesteld over mogelijke gevolgen van het instellen van overdraagbare quota. In Nederland bestaan de individuele overdraagbare visserijrechten al. Onze langjarige ervaring daarmee heeft uitgewezen dat er geen concentratie van rechten bij een klein aantal ondernemers plaatsvindt. Het is bekend dat Denemarken mede op grond van deze vrees lang tegenstander was van een dergelijk beheersysteem. Desalniettemin is Denemarken overgestapt op een dergelijk systeem en voor zover ons bekend doet zich deze concentratiebeweging ook hier niet voor.

Ik steun het voorstel van de Commissie om in de EU een systeem op basis van individueel overdraagbare concessies voor te schrijven, zij het onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat de lidstaten flexibel zijn in de uitwerking van een dergelijk systeem binnen de door de EU vastgestelde randvoorwaarden, zoals bijvoorbeeld collectief beheer hiervan. In Nederland bestaan de individuele visserijrechten overigens al, van een betaling daarvoor is geen sprake.

Agroketens en Visserij
Zeevisserijbeleid

Datum
21 november 2011

Onze referentie
242345

Ten slotte heeft het lid van de Partij voor de Dieren een aantal vragen gesteld over de aanlandingsverplichting. De Commissie stelt een aanlandingsverplichting voor de gereguleerde soorten voor. Het kabinet is het met het lid van de Partij voor de Dieren eens dat een aanlandingsplicht van toepassing moet zijn op alle vangsten. Alle bijvangsten, met uitzondering van belangrijke kwetsbare soorten die een grote overlevingskans hebben (zoals haaien en roggen) zouden aangeland moeten worden.

dr. Henk Bleker
Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie